

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 le., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.

Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Admisiunile tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelariilor 47.

Corespondențe sunt a se adresa la:

Redacția "Telegrafului Român", strada Măcelariilor Nr. 47.

Episole nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se însoțesc.

INSETIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rândul cu literă garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Sinodul archiepiscopal.

(Urmare.)

Sedinea X (15 Aprilie).

Dep. Dr. N. Pop: Înalt presidiu! Mărit Sinod! Motivele, cari au îndemnat pe d. dep. D. Manole a face interpellarea cunoscută, sunt ceva îndepărtate de vederile acestui sinod. Corespondența din „Pester Lloyd“ presupune lucruri întempești alei în centru, despre care sinodul de față n'are cunoștință și cari au desceptat mari nedumeriri în părțile afara de Sibiu. De aceea s'a acceptat cu drept cuvânt că s'au să se desavuzeze articoli compromețători din „Pester Lloyd“ să nu se justifice starea lucrurilor. Nimic nu s'a făcut în privința acestea. Atenținea membrilor din afara a devenit din ce în ce tot mai încordată și s'a născut în toți dorința a sci cum sătul lucrul. D. dep. D. Manole a dat prin interpellarea sa' numai expresiune unei dorințe generale nutrite și de alii mulți creștini de ai nostri din toate părțile. Valoarea propunerii de sub discuțiune o vom putea dețudea numai printr-o de un efus natural al dorinței indicate.

La interpellare a urmat respunsul Escofiei Sale. Acesta, precum sciu și făcut cu multă rezerve, cari sunt de natură în loc să delăturze, încă se înmulțească nedumeririle ce s'au ivit. Din motiv, că cestiuanea a ajuns prin respunsul Escofiei Sale într'un stadiu nou și că nedumeririle cresc, aflu cu cale și în interesul bisericiei noastre să desfășurăm cestiuanea după meritul ei și după cum pretinde onoarea și demnitatea noastră. Propunerea de față nu înțesce alta decât o desigurare a cestiuinei deamăne de noi. Propunerea aceasta nu s'a desvoltat de ajuns, de aceea nici nu o putem lăsa din ordinea dilei; trebuie sădâm o cale legală, ca să se vadă intenționarea cea bună. Modalitatea, că Escofia Sa să ne facă descoveririle, ce le-ar avea în sinod nu-mi convine; de facut să le facă Escofia sa, nu însă aici în sinod. În privința modalităței mi-azi permite a mă pronunța așa: din sinodul său se delegă către membrii cari se meargă la Escofia Sa și într-un cerc mai strins, să aplațeze lucrul. Pe lângă acest amendament sunt pentru propunerea d. dep. D. Manole. Nemulțămirea a lăsat dimensiuni mari din care cauza noi cei din provincie sătunem datori a stăruil pentru lămurirea lucrului.

Dep. Dr. I. Borcea: Voiu fi foarte scurt. Înainte de toate îmi permit a me declara pentru propunerea d. dep. D. Manole. Este greșită părere, care sustine, că corporația cea mai înaltă din archiepiscopie, ar fi de vină la cele ce se întâmplă. Părerea aceasta e formulată în sensul corespondenței din „Pester Lloyd“, din ea transpiră sensul corespondenței. Nu noi, ci acei denunțanți, ori-cine ar fi, acei-a au vrut se aducă în față lumeni rufe mânjante, de și nu sunt. Acei-a au voit să nimicească pacea și bunătatele legătate din biserică noastră. În împregurierea aceasta zace vina și nu în libertatea

bisericii noastre garantată prin constituție. Față de acestea s'a făcut cu drept interpellarea cunoscută. Dacă respunsul Escofiei Sale era pozitiv și dacă nu ne-ar fi lăsat prin acela în nedumerire și mai mare, aș înțelege să trecem la ordinarea dilei preste propunerea aceasta. Așa însă are propunerea de față sens și intenție cea mai bună. Nu sună nici pentru aceea: că Escofia Sa se ne face acum numai decât descoveririle ce le-ar avea de făcut. În privința modalităței fac amendamentul: Escofia Sa să se facă descoveririle, ce le-ar avea de făcut, până pe sesiunea viitoare.

Presidiul: Din cele ce s'au dat cu privire la respunsul ce l'au dat la interpellarea d. dep. D. Manole s'ar păre a transpira presupunerea, că eu și fi avut cunoștință despre articoli publicați, încă înainte de publicarea lor. Să poate că respunsul meu, așa precum și stilist, să îndreptățească la astfel de presupuneri. Spre delăturarea ori-cărui fel de banuali și îndoeli în privința acestei declar solemn, că n'am avut nici o cunoștință de articoli din „Pester Lloyd“, că n'am scutit nimic de ei înainte de a apărea și că disapproba cele dispuse în acei articoli. (Voci: Să trăiască!)

Dep. P. Cosma: Cele ce le-au dat d. dep. Borcea în motivarea părerei să se referească îndoială la aceea ce am dat eu în cestiuanea ce ne preocupa. Eu nu am susținut că constituția noastră, ci noi, care nu folosim de ea sătunem de vină la cele ce se întâmplă.

Propunerea pentru încheierea desbaterei se primește având drept de vorbit numai acei membri, cari s'au înaintat înainte de primirea acestei propunerii.

Dep. T. Gheaja: În principiu nici în contra propunerii d. dep. D. Manole, nu aştept însă de la rezultatul dorit. Cauza nedumeririlor existente o aflu eu în împreguriarea că referințele între presidiu și membrii consistoriului nu sunt regulate. S'a asternut, precum sciu, un suplement la regulamentul pentru afacerile interne. Eu pun pe acest suplement mare pond, căci cred, că prin acela toate afacerile vor lucea căle mai mulțămitoare. Precum am așteptat până acum să așteptăm și de aci înainte încă puțin, până se va pune în lucru regulamentul completat. Sprijinul propunerii pe lângă amendamentul facut de d. dep. Dr. I. Borcea.

Dep. A. Trombită: În merit să discută cestiuanea pro și contra încă puține ar mai fi să dis. Un singur moment ar mai fi sădără de adaus și acesta e împreguriarea, care me face să iau și eu cuvîntul în cestiuanea aceasta. Nu convine, ce e drept, a se aduna aici în sinod vorbe de pe strade. Altfel să însă lucrul cu vorbele exprimate în cercul membrilor sinodali. Atât dignitatea și vadă bisericei noastre, că și a unuia sau altuia din trei membri consistoriali pretind, că vorbe exprimate în cercurile normative să se aducă înaintea sinodului. În cercuri sinodale am audiat exprimându-se, ca articoli din „Pester

Lloyd“ ar fi emanat de aici din centrul. Aceasta e o invinuire mare asupra consistoriului, ca centru. Spre lămurirea acestei aserțiuni și pentru ca se dă ocazie acelor membrui să poată dovedi nevinovăția sprijinului propusă de d. dep. Dr. N. Pop.

(Va urma.)

Revista politică.

Sibiu, în 10 Maiu.

Desbaterea asupra creditului de păcăliștiune în casă deputaților Ungariei nu s'a terminat. În sedința de Vineri min. pres. Tisza a descoperit scopul final al ocupării. Din apocalipsa ministrului s'ar vedea că ocupăriunea este identică cu ocaziunea a provinciilor Bosnia și Erzegovina.

Foaia oficială din Seraiul voivodatului statului despre organizația unei trupe bosniaco-erzegovine. Asentarea se încheie în 24 Maiu n.

Cestiuanea din urmă este strâmutată acum din camerele României în sinul comisiunile europene de Galați. „Polit. Cor.“ anunță că delegațul României, într-o din sedințele din urmă ale comisiunile europene, a propus că vasele statuirilor, care nu sunt ripene, și cari nu sunt vase de mare și fie supuse autorităților statuirilor ripene și că documentele naționale, care li se da mai năntă de consiliul respectiv să nu mai aibă valoare. Propunerea aceasta, dice „Polit. Cor.“ este contrăzisă cu deosebire de puterile apusene.

Sorile diarelor vieneze că

Gălăniceanu ar avea se între în cabinetul Pomoriei le declară acum aceleși diare ca netemeinice. Sesizarea parlamentară în România este prelungită până la sfârșitul lunei lui Mai.

Într-o aniversare a încoronării regelui României se va serba în București și în teatră biserică și milităresc. Regele a venit anume spre scopul acesta dela Sinaia la București.

Principale Bulgarie se află în Petersburg. Mai multe diare răspândiră faima că va abdice și va face loc pe tronul Bulgariei unui Principe Danez. O telegramă datată din Petersburg din 20 Maiu infățișează situația lui Alecsandru de Battenberg pe tronul Bulgariei cu totul altfel. Hîtrovo, Crîloff și alți ruși în funcții rușesci sau bulgare pe teritoriul Bulgariei sunt în stadiul de a le părăsi. Principale se întoarce la postul său prin Viena.

Încoronarea țarului Alexandru III, care se dize că va fi în 5 Septembrie, s'a amânat de nou.

Discursul
deputatului Mich. Polit. finit în dieta
Ungariei la 15 Maiu n.

(Inchidere.)

Dar și dintr-alt punct de vedere situația noastră în Bosnia și Erzegovina e un ce teribil. Jucăm un rol teribil față cu Europa, față cu acele popoare și față cu noi însine. Europa ne-a însarcinat să creăm acolo o stare regulată și civilizată, noi însă ester-

minim cu sabie și foc acele provincie și execuția mandatul european prin săge și ruine.

E teribilă aceasta situație, punctul putem dice că în timpul cel scurt de când ținem ocupate acele provincie, noi culegem mai multă ură decât a cules Turcul în cinci secole. (ilaritate în stânga extremită.) În Bosnia și Erzegovina nu e astăzi un stat mai urgizit decât Austro-Ungaria, da, cea mai urgizită monarchie în întreagă peninsula balcanică și monarchia noastră. Și că e mai trist este, că această ură se atinge contra Ungariei, contra rassei maghiare. (Așa e! din stânga extremită.) Vă întreb, este în interesul Ungariei, al seminției maghiare, ca să se atinge ură contră ei? Eu am fost și sunt și astăzi de opinie, că Ungaria, seminția maghiară, are un interes eminent la autonomia, independența, libertatea acelor popoare. (Așa e! și așa e! din stânga extremită.)

Să dăiți aici adeseori, că noi nu suntem dușmani acelor popoare, ba dorim libertatea, independenta lor, însă sub o condiție: că ele să nu fie uineltele Rusiei. (Așa e! din dreapta.) Și în legătură cu aceasta insuși dl ministru president a riscat la o ocazie frasă, că dânsul nu e dușmanul Slavorilor, ci al pansiilor. (Așa e! din dreapta.)

Vă rog de iertare, să ne lămurim asupra acestui lucru și să nu ne jucăm cu cuvintele. (Să audim!) Aceia cari iau Slavori orientali în nume de reu simpatii lor russesci se află în contrast cu sine însăși, se miscă într-un circuit vițios. Vă rog să cumpeniți bine, pe cătă vreme Slavori orientali sunt asupriți nu se găsesc nimănă se facă ceva pentru libertatea lor, mai puțin se găsesc Ungaria. Se dice, că și foarte bine așa. Dar îndată ce aceste popoare se rescoală și se luptă pentru libertatea lor, se aude deviza că la spatele lor stă Rusul, că el nu se luptă pentru libertate. Dacă lucrul să astre, apoi Slavori orientali, ca se nu mai poate să fi acuzați de simpatii russesci, ar fi săliți se rămnă în sclavie. Cine se află în stare stritorată, nu întrebă, de unde-i vine ajutorul, ci-l folosesc. Și dacă Slavori se luptă pentru libertatea lor și dacă Rusul le îmbătățește, ei sunt îndreptățească a se folosi de ajutorul russesc. Vă voi spune un exemplu. Dacă Rusii faceau în anul 1849 un val de proteste contra Austria și-i atacau împreună cu Maghiarii, ar fi refuzat oare Maghiarii ajutorul? Eu cred că Ludovic Kossuth l-ar fi primit cu bucurie. (Mîșcare.)

Deci se fim justi față cu acele popoare și se nu dicem, că de căte ori se rescoală pentru libertatea lor, totdeauna au la spatele lor pe Ruși, că se dicem, că popoarele aceste se luptă pentru libertatea lor. În cele din urmă însă eu dic, că nouă ne poate fi indiferent, ce simpatii au aceste popoare. Pentru noi lucru principal este ca aceste popoare să formeze prin libertate și independență lor un care are zid despartitor între noi și Ruși. S'ar putea dice că acest zid e foarte slab și aceste popoare nu sunt decât avantgarda Rusiei. Eu vă

întrăbă, dlor, ce voiji să faceti cu peninsula Balcanilor? Voiji a crea de noi Turcia? Aceasta e imposibilitate, Turcia nu va mai reînvia, nu mai e capabilă, și dacă ar și fi capabilă, Europa tot astfel ca și Rusia năr mai permite reînvierea ei.

Deci este altă combinație? Si cine poate să închipuiască altă decât crearea de state mici slave neutrale. Aceasta e politica cea corectă. Altă politică nu există.

Se dice că influența Rusiei asupra acestor state ar fi foarte mare. Aceasta s'adă și atunci când Serbia și România erau state vasale. Pe atunci diplomația dicea că a promova independența acestor state însăși a potențială influență Rusiei și ve rog să vă reamintiți ce greutate mare era a capacita diplomatică ca Turcia să-și scoată sentintele din cetățile serbești. Astăzi într-o noapte, am poate dice într'un somn, Europa întreagă a recunoscut regatul serbec. Si aceasta e un semn al timpului. Dar nu s'a constatat, că influența Rusiei s'ar fi putnat prin aceea că aceste state s'au făcut independente, ba din contră, pe către vreme aceste state apartineț Turciei, Rusia totdeauna avea un pretest pentru a se amesteca în afacerile lor interne, astăzi influența Rusiei în aceste state e cu mult mai mică. Aceasta e faptă.

Eugen cugat că într-aceasta culminează cestiuenea Bosniei întreagă. Dacă vom ţine aceste teri ocupate sau le vom anecta, — în casul din urmă firesc avem lipsă de invocare Europeană, — noi vom ţine cestiuenea orientală totdeuna deschisă și vom da ocasiune Rusiei să ne escamoteze într-nisice impreguriări, cari nu vor fi favorabile ci poate togma periculoase pentru noi. (Aşa e! din stânga.)

De vom face însă aceste provincii independente, silindu-ne la ele libertate, atunci va căde pretestul de ingerență pentru Rusia. (Aşa e! din stânga.)

Pentru Europa este indiferentă întrebarea, dacă aceste provincii să fie autonome sau independente sau să se încorporeze la Serbia sau la Muntenegru, — pentru noi însă aceasta atârnă dela natură raporturi, în care ne aflăm cu Serbia și cu Muntenegru, dacă raporturile sunt bune, apoi și pentru noi va fi un lucru indiferent, ori se încorporează Bosniea la Serbia și Erțegovina la Muntenegru pentru că ar fi o rușine a enunță, că o monarhie compusă din 36 milioane locuitori are să se teamă de înființarea unor state noi în orient cu 3—4 milioane de locuitori.

Ne aflăm cu afacerea întreagă a Bosniei într-o infundătură și trebuie să ne îngrijeștem cum să scăpăm dintr-înțeza. Si cu toată poziționarea noastră în orient, care am putut să dică că e compromisă prin ocuparea Bosniei și Erțegovinei, totuși se mai află bărbătă de stat cari dică, că poziționarea noastră în orient s'a mai îndreptat. (ilaritate în stânga.) Indică cu multă bucurie la Serbia dicând că acolo monarhia noastră are influență. Să-mi permită să-l dor și să declară că aceasta e o iluzie și o rătăcire. Ca să poată fi vorba de influență noastră în Serbia, monarhia ar trebui să-și caute un radjum la vre o partidă serbească, care are rădăcini în teză și în popor; monarhia noastră însăși să caute radjumul seu la un cabinet, care nu are rădăcini nici în teză nici în popor, cabinet, pe care ea dințănu se poate spulbera, precum se va și înțepta.

Dar se dice, că acest cabinet are majoritate. (ilaritate vînă și strigări din stânga: Togma ca și la noi!) Și Ristică a avut majoritate până în momentul din urmă. Ori și care guvern cunoaște mijloacele, prin care își poate crea o majoritate. (Strigări din stânga extrema: Togma așa ca și la noi!) Dar nu e exact nici aceea, că

cabinetul actual ar avea majoritatea în Scupină, pentru că după constituția serbească terțialitatea a reprezentanții o denumește principale, iar numărul opoziției este este mai mare decât al acelor deputați aleși, care sunt în Scupină, deci nu se poate dice că cabinetul serbești dispune de majoritatea ca și oricare guvern.

După cele espuse se poate judeca ce fel de influență avem noi în Serbia și între asemenea impreguri și lăru firești, că redică Serbiei la regat, care am protejat-o noi, nu are nici o gravitate, pentru că în Serbia se scie foarte bine, cum s'a făcut totă istoria, în Serbia regatul fu proclamat cu astfel de intuție în cât nu s'a acceptat nici festivitatea cea mare națională, Florile, ci s'a proclamat mai înainte numai ca să fie un regat serbesc. Si ce a fost cauza? În Serbia a întrevinut o criză mare, nu numai în guvern, ci ea a petrunit și mai departe. Trebuia să se paralizeze monarhia aferentă cu Bontoux și în a doua linie a să abate atenținea poporului serbesc della rescoala din Erțegovina; pentru aceasta s'a proclamat regatul; în Belgrad însă era mai bine vîzut un principie cu Bosnia decât un rege fără Bosnia. (ilaritate.) — Dar aceasta afacere bosniacă nu numai no a compromis raporturile externe, ci are și o înjurătură mare asupra acelorilor noastre interne. E un ce teribil, a aruncă milioane preste milioane pe fereastră, când nouă ne trebuie totu crucerii, fără ca se scim scopul final. (Aşa e! din stânga extrema.) Si în delegaționi s'a aflat un Ungur energetic, care a întrebat pe ministrul de externe: care e în faptă scopul final al politicei bosniace? La aceasta contele Kalmoky ministru de externe a respuns, *ibid*, non morieris in bello; a di, că populația de acolo are atragește și simpatie către monarhia noastră, dar ministrul n'a avut curajul să mărturisească că voiesc anecsiunea.

Nici a putut să aibă asemenea curagiu, pentru că un secret public că cabinetul austriac s'a adresat mai de multe ori către marile puteri cu întrebarea, ce ar dice aceasta cănd s'ar anecta Bosnia și Erțegovina? și totdeauna a primit un respuns negativ. Deci dacă noi am anecta volniciște Bosnia și Erțegovina ce ar urma de aci? Sunt furi convins că acest fapt volnic ar impunea puțile puterii europene contra noastră și într-o bună dimineată ne am trezi cu un ultimatum, ce ne ar impune evacuarea provinciilor. Da, opinioarea publică a Europei e deja contra noastră. În Europa trece de scandal faptul, că noi în loc de a introduce acolo o stare regulată și civilizată conform mandatului ce l'am luat, esternimă populația prin săbie și foc. Este acest un scandal public în Europa și nu ne ar mai trebui decât să anectăm acelă provincie. Consecuentă ar fi că toate puterile europene s'ar întoarcă contra noastră.

Noi ocupăm în Bosnia, Erțegovina și în Balcani poziția ce ocupase Turcii. Ne încipiună că contrabalansăm influența rusească precănd noi am ajuns bine și frumos la rolul Turcului adecă să provocăm Europa contra noastră. — Guvernul ca să împreținească în cătă națiunea cu norocoritatea acoperă Bosniei joacă rolul de esclusiv reprezentant al magiarismului, pășește cănd și cănd cu cunoscutea energie contra naționalităților, cu deviza că naționalitățile trebuie "sdrobite." (Contrafăceri din dreapta) Ve rog de ertare, având puterea statului în mâna și foarte ușor a fi energic contra naționalităților, dar guvernul binevoiește și a fi energic în Viena. (Aşa e! așa e! din stânga extrema.) Pofteașă și fi acolo interpretul opiniei publice a Ungariei, se spună acolo, că Ungariei nu-i trebuie Bosnia (Aşa e! din stânga

extremă) să spună că Ungaria nu voește a și atipa asupra capului pe acela popoare și a le suprime libertatea. (Aşa e! din stânga extrema: Dar în Rusia?) Dar când au inceput a se vărea acesti Sasi (Mare ilaritate) întreaga Germanie a venit în emisiune (Strigări din dreapta: La obiect!) Nu gădireți că aceasta e un lucru trecețor pentru că intrădevăr în Germania, s'a săferșit și cea mai mică simpatie către Ungaria și către semiția maghiară. (Strigări: La obiect!) Înzadar s'au incenat moțigurile cele multe contra Schulvereinului, pentru că aceste nu s'a mai credere în Germania. (Mare sgomot) Ele trec acolo de o absurditate (mare sgomot), căci ce altă fi a aceea, că Germanii se adună pentru a dice: noi ce e drept suntem Germani, dar nu vom să fim Germani. (Strigări: La obiect! Nu de această și vorba!) E cu totul alt lucru a arăta aderență către patrie, alt lucru a spune, că suntem bunii patrioți, cu toate că ținem naționalitatea noastră, cu toate că suntem de părere că maghiarismul este sunoul exclusiv al patriotismului. (Strigări: Poftesca a dovedi!) Amintesc aceste numai în treacăt pentru a arăta, în ce mod procede guvernul pentru a împrieta opinioarea publică cu afacerea bosniacă. El se arată energic față cu naționalitatea (Aprobării vii), dar indată ce merge în sus la Viena și gata cu viteză (Aşa e! așa e! din stânga extrema). Acolo nu cetează a spune, că Ungaria e în contra ocupației, că majoritatea e mesușă, că majoritatea voiesc ocupației. (Mare sgomot în dreapta. Aşa e! din stânga extrema). Si dacă e ceva cu dovedesc că pacatul dela 1867 nu are nici o valoare, apoi aceasta e cauza cu Bosnia. (Aşa e! din stânga extrema.)

Ecu nu au filă mare deosebire, între politica de odinioară și între cea de acum. Odinioară Hohkriegsrathul (consiliul aulic de resboiu) purcea ca regimenterile ungurești să plece în Italia, și se versă săngel, să sugrume libertatea, dar acolo n'a fost ingăduit nici un interes unguresc. Acum s'a înțeplat o mică schimbare, i se poruncește d-lui ministru president, ca să substearnă un asemenea proiect de legă și se-l execute în Ungaria și regimenterile ungurești să meargă în Erțegovina să sugrume acolo libertatea. Deosebită și numai aceea, că pe atunci trebuie să se suprime libertatea pe termurul lui Adriei, dar acum trebuie să se nimici libertatea serbească pe termurul stâng al Adriei; dar precum atunci nu a succed a nimici libertatea italiană, aşa nu va succede adăi a nimici libertatea serbească. (Strigări din dreapta: cea bosniacă!) În Bosnia nu există altă nație decât cea serbească (Risete din dreapta) Aceasta e faptă, dacă nu scăpă să facă!

Trăim nisice dile critice, cestiuenea orientală înaintează cu pași gigantici și oare cum ne va fi criza cea mare? Voin oare a respondi o ură nestinșă în orientul întreg? vom a suprime libertatea acelor popoare, vom a se fim unealtă pentru planurile de cucerire ale Austriei? Eu cred că acest rol nu e glorioz, cugat că e un interes eminent maghiar a scăpa că mai curând din aceasta situație. Dacă Ungaria are un interes la ocupația Bosniei, guvernul se n-o spune. Dacă guvernul dñe că ocupația e introducerea la resboiu cel mare cu Rusia — e bine se purtă acest resboiu mare cu Rusia. Eu însă cred că resboiu cu Rusia e înțăpătrut Maghiari o armă cu două tăiuri, pentru că Ungaria va sta rău ori va învinge, ori va fi invinsă Rusul și poate va sta mai rău dacă Rusul va fi invins. Aceasta se pare paradox, dar e un lucru lămurit. Căci de la noi alia cu Germania — este adecașă eschisa impreguriarea că ne vom lupta sin-

Slovaci, aceasta nu s'a observat de nimene (Mare ilaritate) aceasta vă rarează nă lasă urme în Europa (Strigări din dreapta: Dar în Rusia?) Dar când au inceput a se vărea acesti Sasi (Mare ilaritate) întreaga Germanie a venit în emisiune (Strigări din dreapta: La obiect!) Nu gădireți că aceasta e un lucru trecețor pentru că intrădevăr în Germania, s'a săferșit și cea mai mică simpatie către Ungaria și către semiția maghiară. (Strigări: La obiect!) Înzadar s'au incenat moțigurile cele multe contra Schulvereinului, pentru că aceste nu s'a mai credere în Germania. (Mare sgomot) Ele trec acolo de o absurditate (mare sgomot), căci ce altă fi a aceea, că Germanii se adună pentru a dice: noi ce e drept suntem Germani, dar nu vom să fim Germani. (Strigări: La obiect! Nu de această și vorba!) E cu totul alt lucru a arăta aderență către patrie, alt lucru a spune, că suntem bunii patrioți, cu toate că ținem naționalitatea noastră, cu toate că ținem la suntem de părere că maghiarismul este sunoul exclusiv al patriotismului. (Strigări: Poftesca a dovedi!) Amintesc aceste numai în treacăt pentru a arăta, în ce mod procede guvernul pentru a împrieta opinioarea publică cu afacerea bosniacă. El se arată energic față cu naționalitatea (Aprobării vii), dar indată ce merge în sus la Viena și gata cu viteză (Aşa e! așa e! din stânga extrema). Acolo nu cetează a spune, că Ungaria e în contra ocupației, că majoritatea e mesușă, că majoritatea voiesc ocupației. (Mare sgomot în dreapta. Aşa e! din stânga extrema). Si dacă e ceva cu dovedesc că pacatul dela 1867 nu are nici o valoare, apoi aceasta e cauza cu Bosnia. (Aşa e! din stânga extrema.)

Ecu nu au filă mare deosebire, între politica de odinioară și între cea de acum. Odinioară Hohkriegsrathul (consiliul aulic de resboiu) purcea ca regimenterile ungurești să plece în Italia, și se versă săngel, să sugrume libertatea, dar acolo n'a fost ingăduit nici un interes unguresc. Acum s'a înțeplat o mică schimbare, i se poruncește d-lui ministru president, ca să substearnă un asemenea proiect de legă și se-l execute în Ungaria și regimenterile ungurești să meargă în Erțegovina să sugrume acolo libertatea. Deosebită și numai aceea, că pe atunci trebuie să se suprime libertatea pe termurul lui Adriei, dar acum trebuie să se nimici libertatea serbească pe termurul stâng al Adriei; dar precum atunci nu a succed a nimici libertatea italiana, aşa nu va succede adăi a nimici libertatea serbească. (Strigări din dreapta: cea bosniacă!) În Bosnia nu există altă nație decât cea serbească (Risete din dreapta) Aceasta e faptă, dacă nu scăpă să facă!

Trăim nisice dile critice, cestiuenea orientală înaintează cu pași gigantici și oare cum ne va fi criza cea mare? Voin oare a respondi o ură nestinșă în orientul întreg? vom a suprime libertatea acelor popoare, vom a se fim unealtă pentru planurile de cucerire ale Austriei? Eu cred că acest rol nu e glorioz, cugat că e un interes eminent maghiar a scăpa că mai curând din aceasta situație. Dacă Ungaria are un interes la ocupația Bosniei, guvernul se n-o spune. Dacă guvernul dñe că ocupația e introducerea la resboiu cel mare cu Rusia — e bine se purtă acest resboiu mare cu Rusia. Eu însă cred că resboiu cu Rusia e înțăpătrut Maghiari o armă cu două tăiuri, pentru că Ungaria va sta rău ori va învinge, ori va fi invinsă Rusul și poate va sta mai rău dacă Rusul va fi invins. Aceasta se pare paradox, dar e un lucru lămurit. Căci de la noi alia cu Germania — este adecașă eschisa impreguriarea că ne vom lupta sin-

guri cu Rusia — dacă vom triufla alătura cu Germania asupra Rusiei ar fi o mare iluzie a cugetă că organisația actuală a Ungariei ar remâne așa cum e, ar fi o iluzie a cred că Germania cea mare și unită ar pări planurile, cu cari Austria germană în curs de veacuri a incurcat pe Maghiari. Deçi este o armă cu două tăișuri aceasta și se nu dorim ca se întrevină aceasta eventualitate. Încă pentru noi Slavii, în cele din urmă, dacă vor și fi inviși Slavii, Germanul tot nu va putea absorbe 80 milioane de Slavi, dar cum că Maghiarul va putea se existe față cu Germania cea mare, aceasta e mare deosebire. Încă pentru noi Slavii din Ungaria se poate ca în urma unei așa mari eventualități să ajungem la o stare mai bună sau și la una mai rea. Noi însă nu avem doar de o asemenea străformare, pentru că noi ne aducem bine aminte, că strămoșii nostri au fost fericiți în aceasta patrie. Ne reamintim, că de fericiți eram până când domnia de răsău nu a fost ridicată la principiu de stat.

Ei cred că aceasta politică de răsă maghiară nu e fericită. Maghiarul nu are în această lume largă nici frați, nici rude, nici amici. Deci pentru ce se nu stăruiescă a căstigă amicizia acestor popoare, acestor naționalități, caruiai ar trăi cu noi impreună o mie de ani și bune și rele, caruiai și-au jertfuit pentru patria aceasta viața și sângelile? (Interrumperi din stânga extremă: În anul 1848!)

Aceasta este adeverata politică pentru Ungaria, nu însă aceea, ca să se raglește poopoarele Austriei. Aici am trebui să creăm un stat central și prim aceasta an scutit contra ori și cărui pericol. Cum am dîs, afacerea bosniacă ne a dus într-o infundătură. E onorezocire acersta pentru Serbi, dar e nenorocire și pentru Ungaria. (Adevărat! aşa el din stânga extremă.) Ungaria n'are lipsă de Bosnia și Erzegovina pentru Ungaria nu voiește a cucerii și slugrura popoarei. (Aşa el! Adevărat el din stânga extremă!) și dacă Austria voiesce aceasta, ea nu poate pretinde dela Ungaria, ca aceasta să-și sprinjească planurile ei de cucerire.

Astfel am trebui să ne afirmăm politica noastră orientală, să ne simili și ne căstigă prietenia acelor popoare, să aruncăm în cumpărătura autoritatea noastră, ca să le căstigăm libertatea. (Aprobări în stânga extremă.)

Ei vorcuprind adeverata politică ungurească în două cuvinte: Amicizia cu popoarele orientale; ecuabilitate, dreptate către naționalitățile din aici. (Aprobări în ambele stângi). Aceasta e adeverata politică ungurească și fiind că proiectul de față gresesc în ambele direcții contra interesului Ungariei: eu nu l'pot primi nici din punct de vedere sărbesc nici din punct de vedere curat maghiar. (Aprobări în ambele stângi.)

Cestinuța Dunărei în camera României.

Sedința Camerei dela 1 Mai.

Interpelăriunea lui Vernescu.

(Incheiere.)

Dlor, așă fi putut să mă mărginesc asupra acestor considerații fără a mai adaugă un cuvânt, căci el ar fi de ajuns ca să arate dlor ministrii că nu ar putea să ne impună o opoziție nu și pe fata datoria în cestinuță mară națională de a veni să spună ceva ce ești, deși noi am și fi în drept să cerem ca mai întâi guvernul să ne fi arătat cugetările sale, ca unul ce este în poziție de a cunoaște mai bine cestinuță și fasole prin care ea a trecut. Dar fiind că trebuie totdeauna Corpurile legiuitorice să se pronunțe într-o cestinuță așa de însemnată, ca ele să fie cu desăvârsire luminate, ca guvernul și pe care să aibă același cuget, să

aibă aceeași linie de conduită, căci este aceeași luptă pentru apărarea unui drept și mai cu seamă a drepturilor noastre suverane (aplause), voiu să fie o comunitate de idei, voiu să fie aceeași acțiune, căci, fiind aceeași acțiune, guvernul va fi mai puternic decât isolat, ori căt de patriot, ori căt de luminat ar fi acel guvern. Așa doresc să se urmeze în cestinuță națională. (Applaue.)

Sunt multe lucruri care ne despărță, și unele crează un abis între noi. Dar nu este timpul să licitudinăm acum această societate cu ocazia acestei mari cestinuță. (Applaue.)

O voci. Așa fac România totdeauna.

D. G. Vernescu. Dlor, nu acuzați pe nimeni, fiind că am ascultat două zile în semn, și n'am văzut pe nimeni ca să se dea înapoi dela apărarea intereselor ţărei. Nînțelegeri, esitării au venit din partea tuturor, și din partea guvernului. Nici guvernul nu a spus ce voiesc în cestinuță aceasta.

D. G. Cantilli. Nu a fost așa.

D. Ministerul de justiție. A ramas istorică.

D. G. Vernescu. D-v aprobăți cuvintele mele că într-o cestinuță națională trebuie ca toți să se luptăm împreună, și astăzi, chiar când așă fi greșit cu toate că eu nu spun decât ceea ce am văzut și ceea ce am audit, dar chiar când așă fi greșit în afara naționalea mea, d-v. județe să constată că este o deosebire între noi? Apoi nu am văzut aceasta și protestez că așă fi dîs că așă fi fost oameni care nu ar fi voit să apere drepturile ţărei în Senat.

D. Al. Lahovari. Guvernul n'a apărat drepturile ţărei. Aceasta o voiu demonstru.

D. G. Vernescu. Drepturile ţărei s'au apărat până acum și de guvern și de judecător (aplause).

Astăzi, însă, când se votează această cestinuță, noi suntem datorii să spunem guvernului cum trebuie să aperă aceste interese, să i se spunem într-un mod categoric și clar, încât să nu fie loc la echivoc, și dacă guvernul va aluneca pe o altă cale, să cîșcă dela început că Adunarea l'va desapăruta (aplause).

Eta tot ce voiesc să dîs eu.

Dlor, să nu se dică că în tratatul dela Berlin s'au facut care cari rezerve. Eu am audiat că pe rău dela un om oficial că prin tratatul dela Berlin s'au facut rezerve, și anume prin art. 55.

S'a dă că s'ar fi rezervat prin art. 55 dreptul comisunei europene de a face supraveghere pe Dunăre. Si dlor, trebuie să mărturisesc că acest limbajul l'a jinut și delegatul nostru. În cestinuță din urmă delegatul nostru a facut o deosebire între aplicarea regulamentelor și între supraveghere, căci delegatul nostru a dîs: veți putea supraveghie, și puteți însă să formați comisunie mixtă pentru aplicarea regulamentelor.

Eta cea din delegatul nostru și etă ce dice și guvernul. Si aci, dlor, mă înscriu și în contra delegatului și mai puțin în contra delegatului de către guvernului. El nu a intrat în detaliu, nu a spus care ar se face supraveghere, n'ar caracteriza și înțelegea pre bine că, el vorbind într-un mod vag de supraveghere, nu a compromis nimic. Așă fi dorit ca tot aceeași lucru să se facă și de către guvern;

mi se pare însă că guvernul n'a urmat tocmai aceea că.

Dlor, ce se dă prin tratatul de Berlin cestinuță mară națională? Se dă facerea regulamentelor de navigație, de poliție fluviială și de supraveghere, și am audit că dîndu-se că prin aceasta chiar se dă cestinuță mară națională facerea regulamentelor de supraveghere, i se confiază supraveghere.

Această argumentație, nu numai că nu e justă, dar e și nenorocită, căci pe acest teren să se poate merge până la capăt și să se putea șucea o confuzie națională europeana facerea regulamentelor, i s'a confiază și executarea lor pe Dunăre, ceea ce nu este exact, atât pentru cuvântul că nu rezultă din terminii expresi ai tratatului dela Berlin, acestea fiind lucruri care trebuie anumite dese, dacă în adevăr nu se răspătuie acest drept; că și pentru căt de cuvânt, pentru că ne vine în ajutoriu

protocolele ca să ne dovedească că aceasta nu s'a dîs de nimeni la congres. În adevăr, dlor, ce dîce la conferință cel mai interesant în cestinuță? El propune în principal supravegherei ca comisia europeană să delege un comisar care să facă supraveghere ca. Va să dică a fost departe de a crede că supravegherei ar fi putut fi dată unei comisiuni mixte, și aceasta nu rezultă cătăru de puțin din tratat. Ce înseamnă însă delegația pe care o găsim în tratat? Înseamnă într'un mod pozitiv că atunci nu era vorba de o putere constituată, de o comisie care să aplică regulamentele pe Dunăre și se face supraveghere, și se vedea din cuvintele plenipotențiarului austriac că drepturile noastre de aplicare a regulamentelor rămân intacte și că comisia europeană avea să numească un simplu delegat pour veiller. Era tot ce se propune atunci. Si ce va se dică se veghează pentru aplicarea regulamentelor? Credeți că aceasta va se dică că aceea comisie se va pune în raport cu inspectorii, sub-inspectorii, ori căpitanii nostri de porturi și să le spună cum se aplică regulamentele? Nu. Aceasta însemnă un lucru, ca de departe acel delegat să se uite cum se aplică regulamentele, în toamă după cum se veghează ca să se aplică cu scrupulozitate tratatele încheiate între două puteri de către consiliu sau ministri plenipotențiali. În loc de aceasta, Austria pușește să se numească din sinul comisiei europene o comisie care să vegheze, ca să se pună în raport direct cu agenții nostri inferiori. Si înțelegeți ce va se dică aceasta. Când noi am avea se numim pe inspectori, sub-inspectori, ori căpitanii de porturi în aceste condiții, nu noi vom face aplicarea regulamentelor, căci acești agenții ai noștri se vor pune în contact direct cu aceea autoritate, lăsându-se la o parte guvernul. Aceea autoritate se și facă observațiunile sale către agenții nostri pentru execuție, ea se dea direcționea, ea se va jigni dacă este bine sau nu, ea se propune destituție agenților noștri. (aplause.)

Înțelegeți foarte bine, dlor, că o astfel de supraveghere ar echivala cu aplicarea regulamentelor de alții pe pământul nostru. Așa dar nu putea să ne concedă d. ministerul acest drept de supraveghere printă autoritate constituță și aplice regulamentele în țara noastră, căci aceea supravegherei sără confundă cu aplicarea regulamentelor chiar, și de geabă, vă siliti să nu primită comisia, căci în mod tacit regulamentele vor fi aplicate tot de străini, cănd aceea autoritate constituță se va pune în raport direct cu agenții nostri inferiori. Si cu modul acesta vor viola drepturile de suveranitate ale acestei țări. (aplause.)

Înțelegeți foarte bine, dlor, că o astfel de supraveghere ar echivala cu aplicarea regulamentelor de alții pe pământul nostru. Așa dar nu putea să ne concedă d. ministerul acest drept de supraveghere printă autoritate constituță și aplice regulamentele în țara noastră, căci aceea supravegherei sără confundă cu aplicarea regulamentelor chiar, și de geabă, vă siliti să nu primită comisia, căci în mod tacit regulamentele vor fi aplicate tot de străini, cănd aceea autoritate constituță se va pune în raport direct cu agenții nostri inferiori. Si cu modul acesta vor viola drepturile de suveranitate ale acestei țări. (aplause.)

Dacă guvernul a făcut aceste concepții, mi se pare că a greșit. Cred însă că guvernul în raporturile sale oficiale cu străini n'a mers până acolo și că a vorbit tot ca delegatul nostru din cestinuță europeană, numai de veghezie și dela aceea vegheie nu măd în laturi, voiesc vegheierei tuturor, dar se vegheze astfel cum se veghează cănd se face un tratat între puteri suverane, căci și noi suntem o putere suverană și prin urmare se nu ni se atingă dreptul nostru cu aceea supraveghere, să nu se institue o autoritate care se ordone agenților noștri. (aplause.)

Eta, dlor, ceta ce nu primim noi și nu cred că guvernul se fi concedat, căci dădă a concedat, atunci luptă este în formă numai, căci în fond este perduță. Dar n'ei se dă ce dîce: de ce această luptă? Înțelegeți foarte bine că aci cari sunt interese, aci cari voiesc să aibă preponderență absolută asupra Dunărei și să doarească se aibă nici măcar săcane și de aceea comisia, dacă s'ar crea, se numește numai pentru supraveghere, este de natură a aduce neconținență conflictelor numai dela aceea comisie cu noi, dar chiar și între toate puterile care sănă intereseasă pentru libertatea navigației pe Dunăre (aplause).

Acestea sunt păreri ce am eu în cestinuță de față și terminând dică, că aș dori ca și guvernul, acum cel puțin la sfârșit să ne spună cări sunt și părările sale. Guvernul trebuie să le spună, pentru că se li-niscă și despre opoziție și despre majoritate călăva secunda în luptă pentru respecțarea drepturilor ţărei. Dar trebuie reci-procitate; trebuie să vorbească și guvernul și să înțelescă și pe opoziție, căci dela majoritate are incredere. Spun cădă este unit cu peara în cestinuță, căci aceasta nu e o cestinuță din cele ce se tratează pe acasă și care dacă se va trata în diua mare se compromite; aci este vorba de respectul drepturilor ţărei, și mi se pare că peara aceasta nu va vol se concedă nimic din drepturile ei. De aceea dîc că nu este permis guvernului să tacă, să nu se spună tot și absoluit fară nici o rezervă.

Ni s'a mai dă că poate să fie și pri-măjdejie în cestinuță, am fost amenințat că se poate că puterile comisunei europene să se intindă la Galăzi înainte încă până la Portile de fer; cu alte cuvinte, că dacă noi am persista a apăra în total drepturile noastre fără a face concesiuni, avem să vedem într'un moment dat că, dela gu-rile Dunărei până la Portile de fer, principiu suveranitatei pentru România este desființat; căci d-v. sciță că dela Galăzi și până la gurile Dunărei nu mai este vorba de suveranitatea României; comisia europeană lucrează ca suverana.

O amenințare mai gravă de cătă aceasta nu se poate face; dar lucru așa grav noi scim că nu se poate face cu ușurință cu care se dîce; și de aceea, pentru că nu voim să sacrificăm drepturile ţărei, ar fi în drepturile noastre să ne jignă: deși noi nu am prevăzut în tratat aceasta, dar vă luăm și acolo drepturi.

Înțeleg că sună ne ia acelle drepturi? În cestinuță europeană? D. Barrère și cei alții ar putea să ne ia acelle drepturi? Acestea sunt glume, și asemenea glume, nu se pot face cu peara. Ori că de mici am fi, tot am putea să ne mișcăm și noi, să protestăm să ne spărăm și să ne luptăm în contra acelor cari vor să ne răspăsească drepturile noastre (aplause). Nu este cu putință să nu afirăm aceasta de cătă atunci când aji cred că această jară este moartă moralmente. Eu cred că ea se va mișca și nu va lăsa să c'e să calce nici un drept pe această cale, cu toate că c' sună sigur că nu va găsi nimeni aşa de nedrept ca se năsebe la calce.

D-lor, așă înțeleg că Europa, neavând încredere la început, să ne ia dreptul de a face regulamentele, cum a și facut! așă mai înțeleg că chiar ca Europa, veșând interesele ei compromeze pe Dunăre, să nu se ia și dreptul care îl avem dela Galăzi până la Portile de fer. În ce cas însă? Atunci când noi n'am aplică cu bună credință și fideliitate regulamentele cari sunt făcute de cestinuță europeană. Când ne ar fi pus la fîncere și noi am fi compromis aplicarea regulamentele cu rea credință, înțeleg că interesele europene se primeze drepturile noastre chiar suverane și să ne despoase Europa de aceste drepturi. Dar încă, dela început Europa să dică că vrea să ne răspăsească toate drepturile; aceasta nu se poate.

D-lor deputat, termen dicând un singur lucru, ca cestinuță mixtă de care se vorbește neconținență, nu are nici o rajună interbelică, tratatul neprevăzând nimic, puteți face altceva de cătă ca se face în general în casuri de asemenea natură? Care pentru aplicarea regulamentele? Dar în principal aplicări regulamentele, tratatul de Berlin ne dicând nimic — și aceasta este spusă chiar de agentul Austriei, în o altă ocasiune, tratatul neprevăzând nimic, puteți face altceva de cătă ca se face în general în casuri de asemenea natură? Care se ordonează de către puterile pe teritoriul ei. Acest drept cum se poate schimba? Prin o dispoziție internațională. Luat-ă să o asemenea dispoziție? Nu să luă; prin urmare aveți dreptul intact de a aplica regulamentele pe pământ și în spațiu noastră.

Înțeleg d-lor, să se facă regulamentele de către rîverană între ei, fiind că trebuie o uniformitate, trebuie același principiu; dar cănd este vorba a aplica nisice regulamente uniforme, nu înțeleg cum măști duce eu să dico vecinului meu: vino, tu de la aplica la mine și eu voi veni să te aplique la mine, Ba încă și mai mult, să chiem și un străin, care să aplique acelle regulamente.

D-lor, comisiunea mixtă este afară din tratatul de la Berlin, afară din drepturile survenite ale fie cărei țără, prin urmare de unde am luat-o? Să dîs că este vorba de interesul uneia din părți, să dîs că Austria mai cu sămătare, are interes în navigația acestei rîuri, fiind că face comerțul întins pe Dunăre. Apoi, d-lor sub cuvântul acesta ar putea să dispără toate drepturile țărilor riverane asupra unui riu, care ar percurge mai multe state, fiind că ar putea să vie alte puteri precum, Franția, Anglia etc. și pentru cuvântul de desvoltare a intereselor sale comerciale, să răpească drepturile survenite ale rîveranilor. Aceste puteri pot să dică: Avem interes să plătim pe Dunăre, prin urmare putem să ne facem stăpânii pe ea. Dar acest drept nu este recunoscut de dreptul internațional, nu este prevăzut în tratatul de la Berlin și nu înțeleg cum mai poate să fie vorba de o comisiune mixtă chiar în privința rîveranilor.

Am terminat, d-lor, ce aveam să dîd în această cestinie. Române ca dv. în înțelepciune dv., pentru că au fost și pot să fie multe invocații, justificate până la un punct, să binevoiți că prin o propunere să sună prin o ordine de dîs să arăta că este chipul dv. de a vedea în această cestinie, în cămăne, poimăne, să nu se invocă echivocări asupra cuvintelor cari s'au dîs; să se scie direcția pe care a dat-o Camera guvernului și să se sece ce cugăea aceasta teară pentru că nu este bine că guvernul să fie lăsat singur în față cu strâinii într-o cestinie așa de importantă (aplause prelungite).

Varietăți.

* Excența Sa Preas. Arhiepiscop și Metropolit Miron Romanul, după cum suntem informați, pleacă adă la 10 ore de seară la Cosna, în vecinătatea Bucovinei, spre a sănătă biserică de acolo.

* (A faceri bisericești). Eri s'a întrunit consistoriul arhiepiscopal în plen. Membrii, ni se spune, realeși și aleși în senatul scolastic și episcopal au depus jurămîntul. Constituinduse apoi consistoriul în plen a procese la agendele puse la ordinea dîlei dintre care amintim pe cea privată care a întregirea posturilor vacante de protoprievit. De astădată vor veni la rînd păptile Sibiului, Sălășiei, Iliei și al Dejului.

(Sciri personale) Comandanțul militar din Transilvania Generalul de cavalerie baron Appel a sodit în 18 Mai n. la Cluj cu scop de a inspecta garnizoana de acolo.

* La cele ce leam scris în foia noastră din 8/20 Maiu v. titlul „comuni- cațiune în înlesnită“ mai adăugem următoarele:

Din 15 Maiu n. să vor da la toate stațiunile mai însemnate a căilor ferate din statul nostru: la calea ferată din Tăra de Jos, la cea dintâi cale ferată din Transilvania, la calea ferată din Cașovia — Oderberg și cea dintâi cale ferată din Nordul Ungariei bilete pentru dus și intors (tour și return) cănu stau respectivele stațiuni în comunicație una cu alta. Ce ocioră să facă călătorul depinde dela voia densusului, și biletele să vor acomoda foarte scădute și condițiunile îndecurzu călătoriei foarte favorabile. Cu aceste bilete dedus și intors și indreptății posessorul a călătoru că oră care din acelea trenuri, care au cele 3 clase corespondătoare (I, II, și III Clasă). Valoarea lor durează 40 lire, în care timp călătorie se poate continua după plăcere fără intrerupere. Pentru copii nu să măsoarează prețurile, și povara liberă și interzisă. Totuși și permis călătorului a duce cu sine în cepeu atâtă povară, căci incomodarea pe companioni săi de drum. Biletul de dus și intors să da numai pentru o călătorie în faptă, (dus și intors să

înțelege) peste 300 kilometri, totuși poate cine va să călătorească și mai mult sau pe unde au mai umblat sau pe căi laterale pe unde trebuie să se ia și acea posibilitate în considerare că de dus și intors biletul să se poată folosi și la întoarcere (retour). Aici expunem 2 tururi:

1. Sibiu, Copșa, Cluj, Oradea-mare P. Lăzări, Debrețin, Nyieregyhaza, Szerencs, Miskolc, Hatvan, Budapest, Szolnok, Osaba, Arad, Alba-Iulia, Teiuș Copșa Sibiu.

II Clasă 37 fl. 80 cr; III clasă 19 fl. 10 cr;

2. Sibiu, Copșa, Teiuș, Alba-Iulia Pișchia, Petroșani, Pișchia, Arad, Csaba Oradea-mare, Cluș, Copșa, Sibiu.

II Clasă 27 fl. 30 cr; III clasă 19 fl. 10 cr;

Din aceste exemple să poate vedea căt de eficiente sunt biletele de dus și intors. În modul acesta ni să dă ocazia călători cu spese nesimăntate prin ținuturile cele mai frumoase ale Ungariei și a cunoaștețe angusta noastră patrie. În ce privește locul, pe unde vrea să călătorească cineva aceasta se poate aduce la cunoștință cassariul lui pentru persoane cu căteva dîle mai naînte.

In fine să face cunoscut, că acum cu trenul de dimineață să vînd bilete de clasa I și II pentru stațiunile românești și adevărat.

I. Clasă. II. Clasă.

București	51 fr 30 cr.	36 fr 70 cm
Galati	74 " 20 "	53 " 90 "
Ploiești	44 " 10 "	31 " 30 "
Câmpina	38 " 90 "	27 " 40 "
Brăila	68 " 45 "	49 " 55 "
Buzău	54 " 05 "	38 " 75 "
Sinaia	34 " 75 "	24 " 25 "

* (Mai) se va aranja în favoarel societății de lectură „Julia“ de „Junimea Română“ de la universitatea Francisc Iosif I din Cluj la 25 Maiu s. n. 1882 în grădina „Stadler“. Începutul la 5 ore p. m.

Comitetul arangiator:

Iuliu Herbay, Laurentiu Pop, președinte, secretar

Demetru Ciuta, cassiaru.

Alesandru Pop, sen. Nestor Varareanu, Alesandru Pop iun., Activiu A. Cotul, August A. Nicoară, Pompeiu German, Constantin Pop, Pompeiu Pipos, Emiliu Pop, Romul Presia, Gavrilu Onișor, Vasiliu Dumbrava.

Prețul intrării: 1 fl. de persoană, 2 fl. 50 cr. de familie de 3 membri, ear pentru ceilalți de fiecare căte 50 cr.

* (Zăpadă) În 17 Maiu n. a. nins în Orșova. Să li se năsebă munții până jos acoperiti cu zăpadă.

Dela Mediaș se scrie că a plouat amestecat cu ninsore.

În 7 Maiu, ni se scrie, că a nins și la Brașov.

Dela Simon, comuna colectivă Bran (in 8 Maiu 1882) ni se scrie: Joi noaptea spre Vineri în 6 spre 7 l. c. și Vineri în 7 Maiu, a căută o zăpadă peste o urmă de mare, care a rupt pomii, sălcile și alți arbori nimicind chiar și legumele. Vineri noaptea spre Sâmbătă, în 7 spre 8 l. c. între tunete și fulgere a plouat toată noaptea. Nu scim ce se va alege în urmă acesteia oamenii sănătății.

Îndreptare. In revista politică din urmă trecut în pasajul tradus din „Pesti Napoli“ său se strecură nisice erori foarte regretabile și care strică tot înțelesul. Așa îndată la început este a se căi: Eu cestinie de naționalitate nici odată nu o am considerat ca o cestinie de stat, sau de drept de stat, ci etc.

In același pasajul șiul 18 la sfârșit au remas după cuvântul „ca“ cuvintele: „nel se amenințe, pe naționalitatea cu „sdrobire“, ci“ etc.

Loterie.

Mercu 20 Maiu n. 1882.

Viena: 38 41 20 69 36

Timișoara: 41 90 35 37 84

Bursa de Viena și Pesta

Din 20 Maiu n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.70	119.60
Renta de aur ung. de 4%	89.15	80.15
Renta de arg. ung. de 6%	87.10	86.99
Renta de arg. ung. de 4%	134.25	134.—
Obligăjuni demurari de ferung.	91.50	134.—
Obligăjuni de oblig. de stat dăila drumul de fer oriental ung.	91.50	134.—
Obligăjuni de stat dăila drumul de fer oriental ung.	111.—	91.25
Obligăjuni de stat dăila drumul de fer oriental ung.	95.90	111.—
Obligăjuni ung. de recuperare de la pământul.	97.75	95.75
Obligăjuni ung. cu clasăul de sorire.	97.50	98.25
Obligăjuni urbană temejană.	98.—	98.—
Obligăjuni ung. temejană, cu clauze de maturitate.	97.50	97.50
Obligăjuni urbană transilvania.	97.60	97.50
Obligăjuni urbană croato-slavonice.	99.—	—
Obligăjuni ung. de recuperare de la pământuri cu premii.	66.75	97.—
Sorti de urmare a Tisei.	118.50	118.75
Datorie de stat austriacă în hârtie.	109.50	109.50
Datorie de stat austriacă în hârtie.	76.60	76.60
Renta de stat austriacă.	77.50	77.50
Renta de stat de 1860.	94.40	94.40
Sorti de stat de 1860.	181.—	131.—
Sorti de stat de 1860.	82.—	82.—
Achiziții de banzi cu credite ung.	338.75	338.75
Achiziții de credit austriac.	343.90	343.90
Londra (pe poliță de trei luni).	119.30	119.35
Serișuri fonciere ale instituției „Albina“.	—	99.90
Argint.	—	—
Gălbine.	5.65	5.62
Nă olen.	9.51	9.51
100 mărci nemțesci.	85.60	85.60

Nr. 103. [83] 1—3

CONCURS.

Conform ordinării consistoriale din 31 Decembrie 1881 Nr. 3963 referitoare la ocuparea postului de căpitan în comună de clasa III Bulbul și filii. Curpeni se scrie a doua ora concurs cu terminal de 30 de dîle dela prima publicare în diarul „Tel. Rom.“

Emolumentele sunt:

Jumătate din venitile parochialăi care sunt computate în bani sau suma de 180 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au așa astfel de petiții lor instruite în înțeleșul dispozițiunilor statutului organic la oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiu II până la terminul mai sus însemnat.

Secăramb 29 Aprilie 1882.

In conțelegeră cu comitetul parochial concernent.

Sabin Piso m. p., protopresbiter.

Nr. 85. [82] 1—3

EDICT.

Ioan Tîfrea de religiunea gr. or. din Slimnic, comitatul Sibiului, cărele de trei ani au părăsit cu necredință pre legitima lui soția Ana născ. Enciu, tot de acolo, se citează prin aceasta, ca în termen de șese luni de la prima publicare a este căzută prin aceasta, la călătorie de către soția sa. Înțelegând că în urmă aceasta oamenii sănătății.

Dela S. M. C. în 1882 împăratul Carol I-a

Ioan Tîfrea de religiunea gr. or. din Slimnic, comitatul Sibiului, cărele de trei ani au părăsit cu necredință pre legitima lui soția Ana născ. Enciu, tot de acolo, se citează prin aceasta, la călătorie de către soția sa.

Sibiul, 29 Aprilie 1882.

Scuialul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiului, ca for matrimonial de prima instanță.

Nr. 120 1882. [78] 2—3

EDICT.

Bucur Han ciu de religiunea gr. orientală din Sălăș, comitatul Sibiului, carele de mai mulți ani au părăsit cu necredință pre legitima sua soția Parasciva născ. Oprea Herța, tot de acolo, fară a se sei ubicuația neașteptată, ca în termen de trei luni, dela prima publicare a acestui edict să se prezintă

teze la subsemnatul scaun protopresbiteral ca for matrimonial de I-a instanță, căci la din contră și în absență lui se va perfracta și decide procesul divorțial intentat asupra-i de soția sa.

Sibiul, 4 Maiu 1882.

Scuialul protopresbiteral gr. or. al tractului Sălășei, ca for matrimonial de I-a instanță.

Sz. 4778 tkv. 1882.

[80] 1—4

Árverési hirdetmény.

Alultir kir. telekkönyvi hatóság részérlő közhírű tételük, hogy Marin Dümitră végrehajtatók özvegye Russu Dumitrune szül. Anna I. Ion Márton végrehajtásat szentelő eddigi 105 fkt 2¹/kr. hráti végrehajtás igyeben az özvegy Russu Dumitrune szül. Pop Anna nevére felvett a szelisztye 1830 tkvben. A. + I. 9125. hrszeg ingatlanra, melyeknek összszám becserzteti 601 ft, 50 krt tesz az 1882. évi Iulius hó 29. napján d. r. 9 orakor a szelisztye irodában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladhatni fognak u. m.:

1. Kikiláttsá ár a fennebb kijelölt becsár, melyen alul is az árverésre kijelölt egyenként kikilátandó birtokok el fogadhatni.

2. Árverezni kívánók a végrehajtató törzsekben tartozók az ingatlan becsárának 10% készpénben vagy ovadéképes papírban a kikilált kezéhez letenni.

3. Vevő kötélles a vételről két egyenlő részletben, és pedig: az elsőt az árveréstől számítandó 15 napig, a másodikot ugyanazon napját számítandó 30 napig, minden egyes vételről részletet után az árverés napjához számítandó 6% kamatokkal együtt a helybeli kir. adó mint birtok letéti pénztárnál lefizethető.

A bónátpénz az utolsó részletre fog beszámítani.

4. Az árverés jogerőre emelkedésekkel vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennélfogva a megvett ingatlan haszná és terhei ez időtől illeték, de a tulajdonjog bekezdésre esik a vételről és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő joga hivatalból eszközökkel.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

5. A mennyiben vevő az árverési félételek bármielyiken elegnet nem tenne, a meg vett ingatlan az érdekelők felek bármielyiken kérlelményre, az 1881-évi 60 t. cz. §. értelmében vevő veszélyére és költségére bónátpénzének elvezetés mellett ujabb árverés bontásáttal, és az előbbi becsár alulról eladható fog.

A Nagyszebeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1882. május hó 5 tar-tott tömörséből.

Ormay, elnök. Mihály, jegyző.

Sz. 36. ch. 1882. [77] 3—8

Polyázati hirdetmény.

Vizakná rendezte tanácsu várós képviselő testületének 1882-ik év május hava 11-én tartott rendkívüli közgyűlése 58 számú határozata alapján, Vizakná város tanácsánál, halászat körvonalában tiszarendsébe joit 1-ső tanácsnoki, évi 600 ftal javadal-mazott állomássá — mely az aravaszki és katona úgyi elbádó teendőkkel van egybe kötve, — ezenelől polyázati hirdetésekkel, felhívatnak pályázni kiávánok, hogy a magyar német és román nyelvű ismertetéket, és az 1877-ik év XX. t. cz. 180 §. sában megszabott kellékekkel beigazoló okmányokkal felzérzőt folyamodávánakat folyó 1882-ik év május hava 25-ik napjáig hézárrol alulról polgármesteri hivatalhoz nyújtás bekérésével. A jelzett határ időn tul vezetésekkel megtérülhet.

A választás - vizaknában 1882. május hó 27-én fog megterhelni.

Vizakná 1882 május hó 12-én.

Szöcs József m. p., polgármester.

PROAȘTE DE FOC

și

requisites de stins

de ale firmei Friedr. Seittenhofer & Sohn în Oedenburg, se recomandă pe lungă condunile și preferă cele mai favorable prin reprezentanța sa în Transilvania. Se afă la

Andreas Rieger, fabrică și deposit de mașini și requisite agricole, pravile de ferari.

Sibiu.